

Gemeente
Drechterland

Document	Archeologisch Advies
Plangebied	BP Streekweg 104-106, Hoogkarspel, gemeente Drechterland
Adviesnummer	22107
Opsteller(s)	Archeoloog (KNA Archeoloog) & (senior KNA Archeoloog)
Datum	02-06-2022

Advies	Onderzocht deel tussen Streekweg 100 en 106 en de uitbreiding achter Streekweg 106 vrijgeven (zie afb. 5). Aanpassen verbeelding en toelichting.
Vervolgtraject	Alleen binnen het noordoostelijk deel dient een dubbelbestemming Waarde – Archeologie 2 te worden opgenomen. Indien gewenst kan de begrenzing van de op te nemen dubbelbestemming digitaal worden aangeleverd.

Archeologisch Advies

1. Inleiding

Op verzoek van de gemeente Drechterland (contactpersoon:) is gekeken naar het aspect archeologie met betrekking tot het ontwerpbestemmingsplan Streekweg 104-106 in Hoogkarspel, gemeente Drechterland (afb. 1).

In oktober 2021 heeft Archeologie West-Friesland een archeologische opgraving uitgevoerd op 'kavel 3661' tussen Streekweg 100 en 106. Daarbij zijn twee werkputten aangelegd. In de meest zuidelijke werkput werden verschillende greppels en kuilen aangetroffen. Deze sporen zijn als veegangen uit de Bronstijd geïnterpreteerd. In de noordelijke werkput werd een middeleeuwse ophoging aangetroffen, maar een terplichaam en sporen van bewoning/bebouwing ontbraken. Na afloop van het veldonderzoek is de hele kavel vrijgegeven met betrekking tot het aspect archeologie.¹ Het onderzoek wordt momenteel verder uitgewerkt.

Nu wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld om het bouwen van een woning ter hoogte van Streekweg 104 mogelijk te maken. In het nieuwe bestemmingsplan wordt ook een strookje grond naast en achter Streekweg 106 meegenomen. Dit stuk grond zal worden verkocht aan de aangrenzende eigenaar en zal de bestemmingen wonen en tuin krijgen.

¹ Leek 2021.

Afbeelding 1. De ligging van het plangebied BP Streekweg 104-106 (rode stippellijn) op een luchtfoto (bron: PDOK).

2. Beleidskaart archeologie

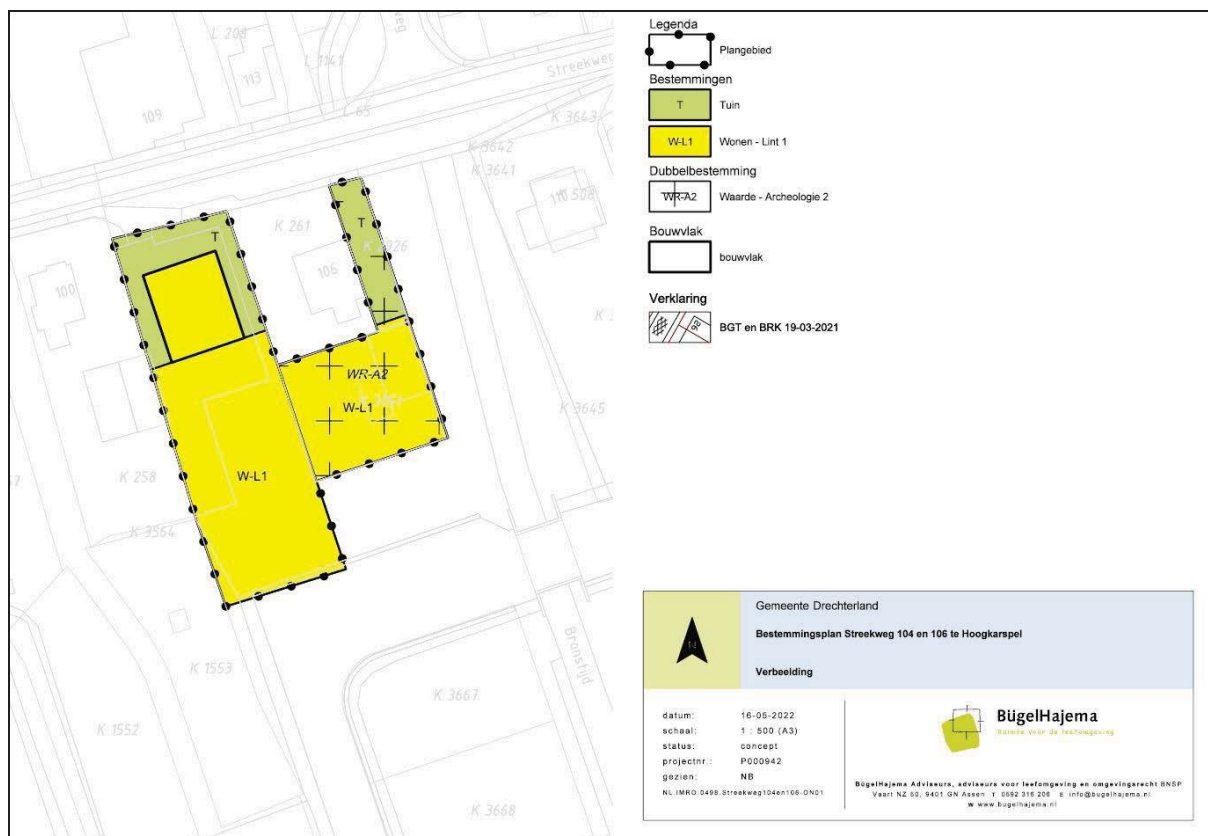
Archeologie West-Friesland heeft voor de gemeente Drechterland een archeologische beleidskaart ontwikkeld. De beleidskaart archeologie met toelichting is op 16 december 2019 vastgesteld door de gemeenteraad.² Op de beleidskaart archeologie is aangegeven waar de bekende archeologische waarden zich bevinden en welke archeologische verwachtingen er zijn. De waarden en verwachtingen zijn gecombineerd met een beleidsadvies per zone.

Voor de beleidskaart zijn de waarde en de begrenzing van de historische dorpslinten nader gespecificeerd aan de hand van verschillende historische kaarten. Op basis van archeologisch onderzoek dat is uitgevoerd in de nabije omgeving geldt binnen het plangebied verder een hoge archeologische verwachting voor vindplaatsen uit de Bronstijd.

Volgens de beleidskaart is een deel van het plangebied reeds vrijgegeven met betrekking tot het aspect archeologie. Dit betreft het terrein tussen Streekweg 100 en 106 dat is onderzocht in 2021. Het overige deel van het plangebied ligt in een zone met een hoge archeologische waarde. Hier is een vrijstellingsgrens van 100 m² aan verbonden. Het plangebied ligt aan de zuidzijde van het historische bewoningslint van Hoogkarspel.

Op basis van het vrijgavedocument uit 2021 en de beleidskaart archeologie is een concept verbeelding opgesteld voor het bestemmingsplan Streekweg 104-106 (afb. 2).

² Soonius, de Groot & Bartels 2019.

Afbeelding 2. Concept verbeelding bestemmingsplan Streekweg 104-106. Het zuidelijke deel is als losse tekening aangeleverd en wordt aan de verbeelding toegevoegd.

In het kader van de ontwikkeling van het plan Reigersborg V direct ten zuiden van het plangebied zijn verschillende inventariserende onderzoeken uitgevoerd. (Archisnummers 2151410100 en 2166591100).³ In 2019 heeft ADC delen van het plangebied Reigersborg V opgegraven (Archisnummer 4726207100).⁴ Aan de (nog) niet onderzochte delen van de bronstijdvindplaats Reigersborg is op de beleidskaart archeologie een vrijstellingsgrens van 100 m² toegekend.

3. Kaartmateriaal

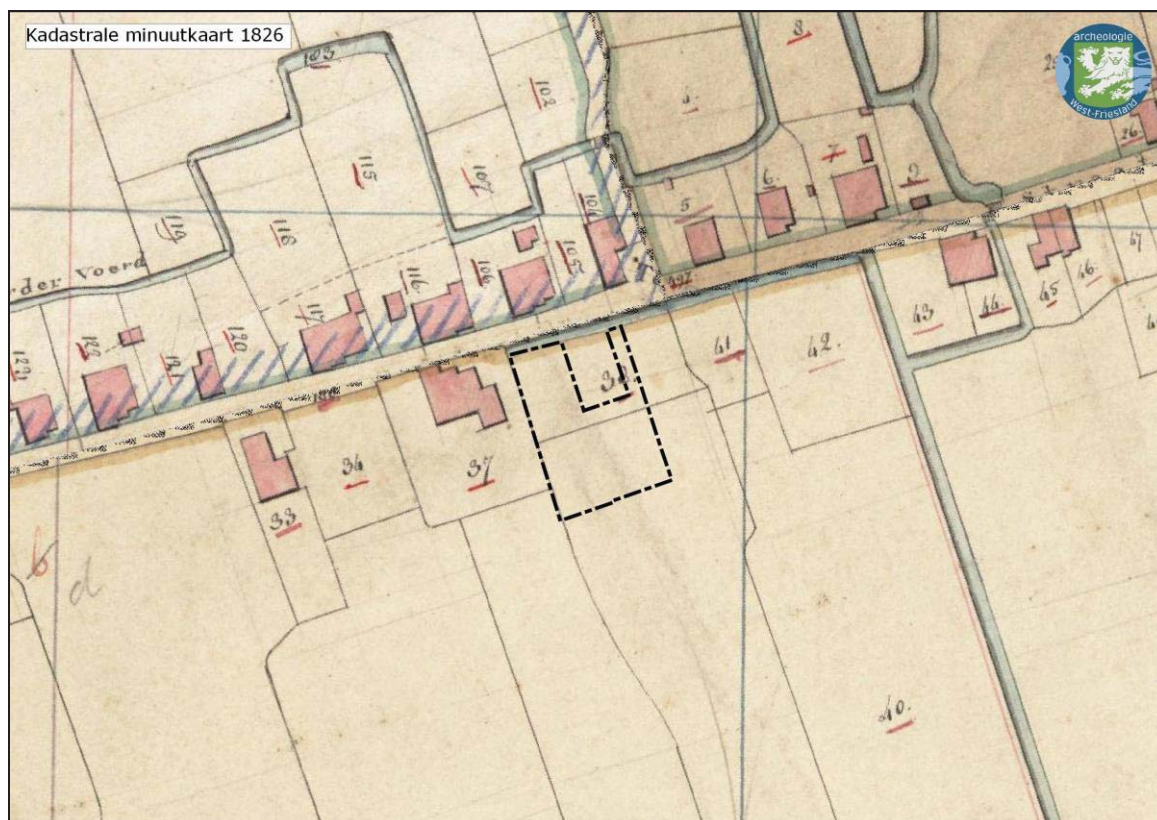
Op de kaart van Johannes Dou uit 1651-1654 en de kadastrale minuutkaart uit 1826 is geen bebouwing aanwezig binnen het plangebied. Binnen het noordelijk deel is wel een kleiner dwarsgelegen perceel aanwezig (afb. 3).

Op de bodemkaart van Ente zijn binnen het noordelijk deel van het plangebied zeer diep humeuze gronden gekarteerd (hier niet afgebeeld). De door Ente gekarteerde diep humeuze gronden zijn middeleeuwse ophogingslagen. Hieronder bevinden zich mogelijk ook goed geconserveerde resten uit de Bronstijd.

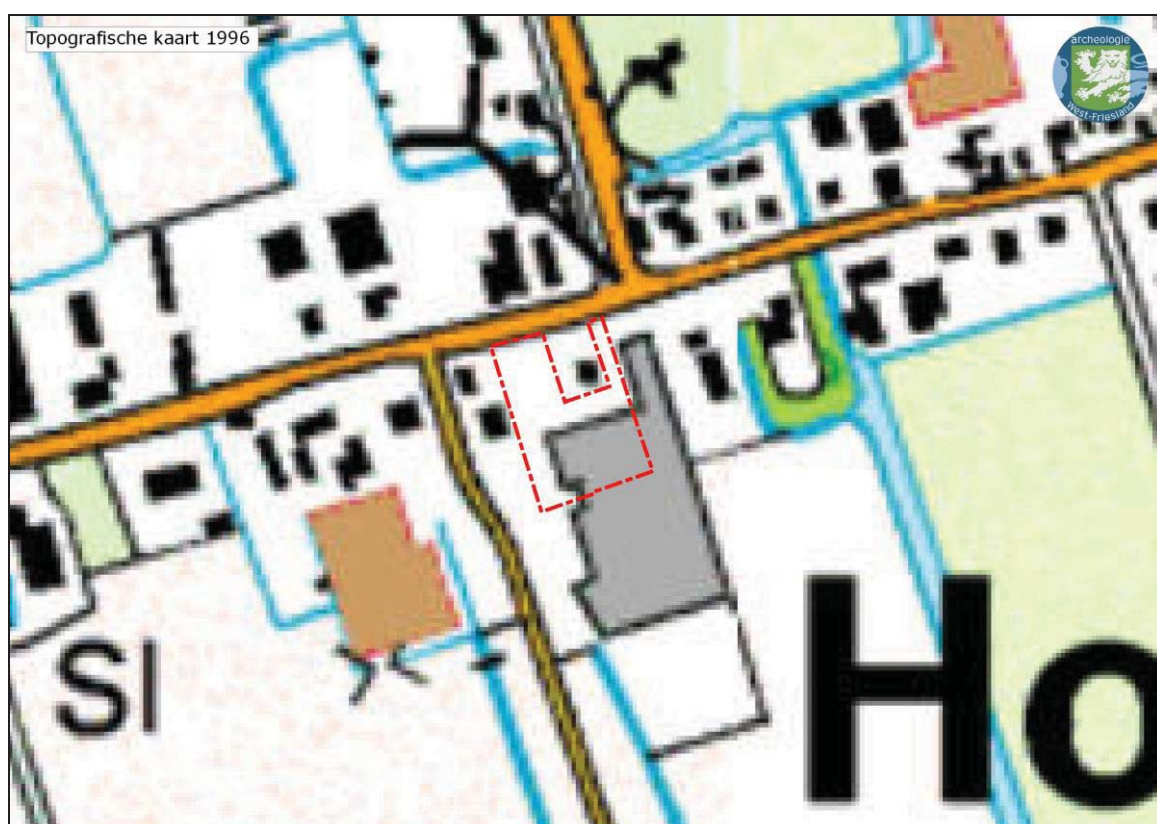
In de 20ste eeuw werden delen van het plangebied bebouwd. Eind 20ste eeuw viel het zuidoostelijk deel van het plangebied deels samen met de locatie van een groot bedrijfsgebouw van Aker. Dit gebouw is inmiddels gesloopt. Bouw en sloop van deze bebouwing hebben het bodemarchief vermoedelijk (deels) verstoord.

³ Wullink 2007; Vaars 2007.

⁴ Roessingh & Jezeer 2021.

Afbeelding 3. De ligging van het plangebied (rode stippellijn) op het kadastrale minuutplan uit 1826.

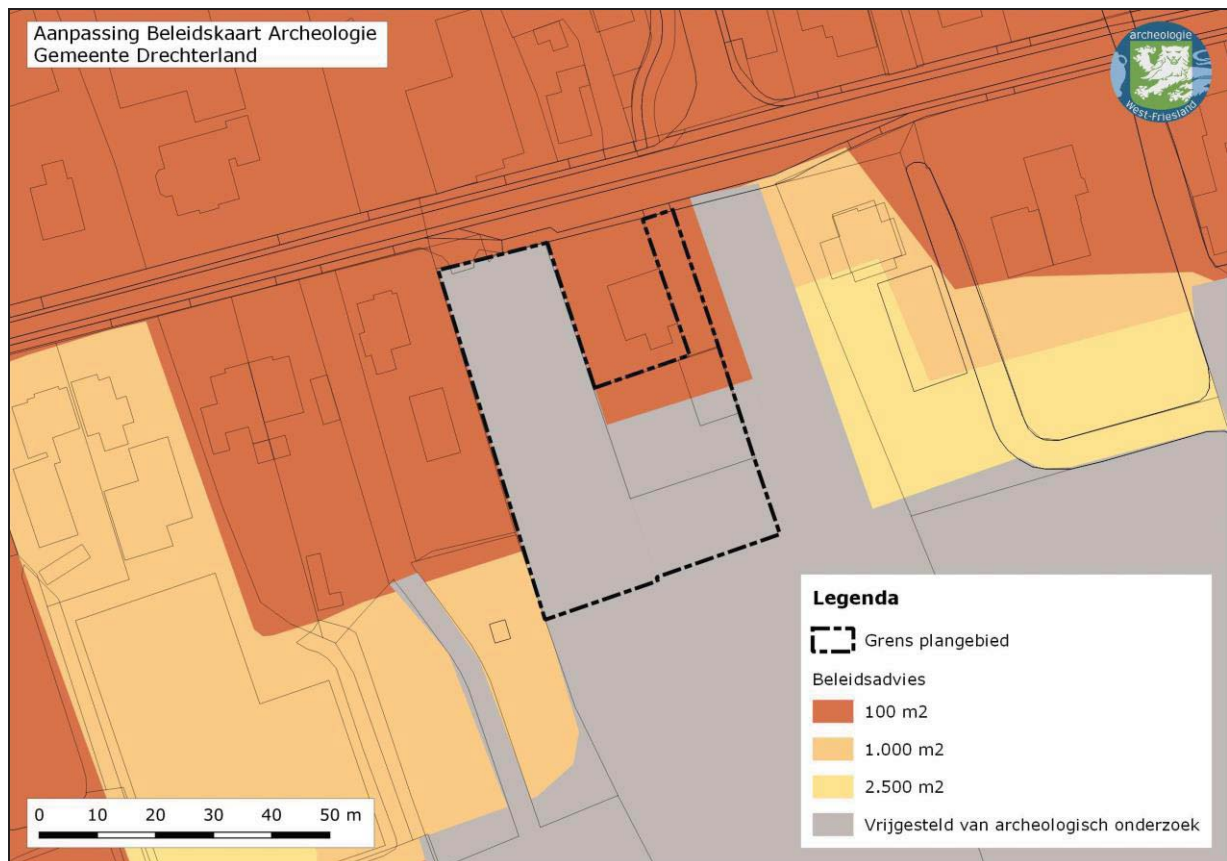

Afbeelding 4. De ligging van het plangebied (zwarte stippellijn) rond het jaar 1996 (bron: TopoTijdReis).

4. Conclusie & advies

Geadviseerd wordt om enkel voor de nog niet onderzochte zone langs het dorpslint een dubbelbestemming Waarde – Archeologie 2 op te nemen. De begrenzing van de op te nemen archeologische dubbelbestemming kan indien gewenst digitaal worden aangeleverd.

Voor het onderzochte deel tussen Streekweg 100 en 106 en de uitbreiding achter Streekweg 106 hoeft geen dubbelbestemming te worden opgenomen. Dit deel is vrijgesteld van archeologisch onderzoek (afb. 5). Het deel buiten de historische dorpskern is op deze specifieke locatie voldoende onderzocht.

Afbeelding 5. De ligging van het plangebied op de aangepaste beleidskaart archeologie van de gemeente Drechterland.

Bovenstaand advies dient te worden verwerkt op de verbeelding en in de regels van het nieuwe bestemmingsplan Streekweg 104-106.

In de concept toelichting wordt het aspect archeologie behandeld in hoofdstuk 4.2. Het uitgevoerde onderzoek tussen Streekweg 100 en 106 en de daaruit volgende vrijgave staan correct beschreven. Het tekstdeel in groen over de uitbreiding van perceel 106 kan komen te vervallen. Toegevoegd kan worden dat enkel ter plaatse van het niet onderzochte deel van de waardevolle zone langs het dorpslint een dubbelbestemming Waarde – Archeologie 2 wordt opgenomen (conform de afbeelding hierboven). Op het achterterrein is nader archeologisch onderzoek en het opnemen van een dubbelbestemming archeologie dus niet noodzakelijk. Hier is de bodem vermoedelijk reeds (deels) verstoord. Daarbij komt dat het deel buiten de historische dorpskern op deze specifieke locatie voldoende is onderzocht. Het overgebleven stukje grond is te klein om significant bij te dragen aan archeologische vraagstellingen over prehistorische bewoning. Afbeelding 5 kan worden overgenomen in de toelichting.

5. Bronnen

Archis 3.0

Ente, P.J., 1963. Een bodemkartering van het tuinbouwcentrum 'De Streek'. *De bodemkartering van Nederland*, deel XXI. Stichting voor Bodemkartering, Wageningen.

Leek, J., 2021. Vrijgavedocument Streekweg tussen 100 en 106, Hoogkarspel, gemeente Drechterland. AWF-projectnr. 519. Onderzoeksmeldingsnummer 5100523100. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Roessingh, W. & W. Jezeer, 2021. Evaluatie- en selectierapport. Archeologisch onderzoek Hoogkarspel-Reigersborg Zuid V (gem. Drechterland). Onderzoeksmeldingsnummer 4726207100. ADC-ArcheoProjecten, Amersfoort.

Soonius, C.M., A.S. de Groot & M.H. Bartels, 2019. Toelichting Beleidskaart Archeologie gemeente Drechterland. *West-Friese Archeologische Notities 44*. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Topotijdreis

Vaars, J.P.L., 2007. Inventariserend veldonderzoek (proefsleuven) plangebied Reigersborg V, Hoogkarspel, gemeente Drechterland. *Hollandia reeks 177*. Hollandia archeologen, Zaandijk.

Wullink, A.J., 2007. Een archeologisch bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek (IVO) door middel van boringen, op plangebied Reigersborg V te Hoogkarspel, gemeente Drechterland (N.-H). *ARC-rapporten 2007-27*.